

dolžnost, ampak izvrševalo tudi naloge, ki si jih je samo stavilo v prosep svojega bližnjega in celokupnega naroda slovenskega, sedaj jugoslovenskega naroda.

Naše učiteljske organizacije imajo v svojih programih dela ne samo povzdigo izobrazbe lastnih članov temveč tudi celega naroda. V ta namen se učiteljska društva mesečno po dvakrat shajajo na svoja zborovanja, kjer se med drugim tudi razpravljajo vprašanje narodne prosvete in kjer se ugibajo boljše in lažja pota za uspešnejše delo na polju ljudske izobrazbe. Teh sestankov se učiteljstvo pridno udeležuje in stroške pokriva iz lastnih sredstev, kar ni ravno malo v teh čudno in nenaravno dragih časih, ko ima že vsak konjski hlapec večjo plačo kot državni uradnik. Zato pa tudi učiteljstvo trpi — no, pa saj idealisti še nikoli niso dobro živeli, pa še zdaj ni treba ...

Učiteljstvo ni še nikoli zahtevalo za svoje težko delo med ljudstvom plačila, prostovoljno si ga je naložilo na svoje rame in prostovoljno ga bo izpeljalo, le boli nas, da nas pozabljajo kaj radi na tistih mestih, ki bi nas morali podpirati ne morda iz usmiljenja temveč iz dolžnosti.

Država bi mnogo pripomogla in nas dobro podprla, ko bi vsaj dovolila, da ima učiteljstvo polovično vožnjo na železnicih, kadar se vozi k okrajnemu učiteljskemu zborovanju. Marsikateri, ki sicer ostane doma, ne morda iz mlačnosti in komodnosti, ampak ker res ne more utrpiti tistih dinarjev za previsoko železniško tarifo. S polovično vožnjo bi mu bilo že mnogo pomagano, a spodbudila bi ga tudi dobra volja od strani oblasti. Učiteljstvo bi veselejše hodilo k zborovanju, od tam pa veselejše k zopetnemu delu, ker bi se vračalo od zborovanj z novimi načrti in idejami v glavi in novo spodbudo v srcu.

Ta misel nima bogve kakšnih zaprek in ni nemogoča, kajti te pravice uživajo tudi druga društva, ki za izobrazbo naroda niti od daleč nimajo toliko važnosti kot mi. Ako imajo že razna športna društva za izlete to ugodnost s toliko večjo pravico jo moramo zahtevati mi za pot, ko gremo k društvenemu zborovanju.

(Dalje prihodnjič.)

Šolski odri in pevski zbori.

—po Šolski oder v Lehnu. Učenci in učenke trirazredne osnovne šole v Lehnu na Pohorju so priredili dne 11. svečana t. l. šolsko veselico v korist šolske knjižnice s sledečim sporedom: Petje, deklamacije ter dvodejanka »Lažnjiva Danica«. Bil je to prvi poskus malčkov v javnem nastopu, ki so ga prestali prav dobro. Nastopili so z izredno neprisljnostjo in sigurnostjo ter rešili svojo nalogo hvalevredno. Ljudstva je prišlo toliko skupaj, da so bili vsi za ta namen odločeni prostori nabito polni. Občinstvo je z odobravanjem in burnim ploskanjem pohvalilo malčke in opetovano izrazilo svoje zadovoljstvo in hvalo učiteljici Milici Stupanovi, ki se je trudila z uspešnimi igri ter nadučitelju Srečkotu Majcen, ki je vodil petje. Z ozirom na precejšnje stroške je blagajničarka tov. Milica Stupanova izkazala čistega dobička 1038 K, ki se porabi za šolske namene.

VSAK JUGOSLOVAN MORA BITI ČLAN JUGOSLOVANSKE MATICE!

Književnost in umetnost.

—k Ljubljanski Zvon prinaša v svoji marčevi številki iskreno pisano osmrtnico za pokojnim pisateljem drjem. Ivanom Tavčarjem. Razen tega obeta uredništvo v »Kroniki«, da bo decembersko številko »Ljub. Zvona« posvetilo izključno spominu svojega odličnega sodelavca: ako bi gradivo za to spominsko številko našlo preko Zvonovega obsega, izda založništvo lista za božič posebno publikacijo, Tavčarjev almanah. Na to publikacijo se slov. pisatelji in pokojnikov znanci in prijatelji opozarjajo in vabijo, da s svojimi prispevki pomorejo uredništvu realizirati njegov hvalovredni namen. Kakor smo se informirali, hoče uredništvo v tem zborniku poleg prvega osnutka Tavčarjeve monografije označiti in oceniti njega delovanje in pomen na vseh poljih, na katerih se je genijalni pokojnik udeleževal. Rokopisi se pošiljajo uredništvu »Ljub. Zvona« najpozneje do začetka septembra t. l. — Tretja številka Zvona prinaša poleg tega troje zelo zanimivih člankov: dr. V. Mole je pričel objavljati svoja Pisma o stari umetnosti; prvo pismo nosi podnaslov »Infimna umetnost«; v njem je pisatelj pokazal tisto stran starogrških upodabljalnih umetnosti, ki je marsikateremu površnemu poznavalcu grške kulture popolnoma neznana: kako se je Grku oblikovala njegova umetnost v njegovi

vi najposrednejši domačnosti. Sestavek je pisan v živahnem esetičnem tonu. Dr. Iv. Prijatelj nadaljuje svojo znamenito študijo o poeziji »Mlade Poljske«: v tem delu je pisatelj očrtal profil in ocenil pomen velikega poeta K. Tetmajerja, analiziral organizacijo »Mlade Poljske« ter kritično zajel idejne smeri, v katerih sta se udeleževala pesnika A. Gorski in Prabszowski kot urednika mladopoljskega glasila »Zycia« — Literarno-zgodovinsko zanimiv odlomek iz Aškerčevega življenja je podal dr. J. Glonar v članku »Aškerč v Šmarju«. Članek je zasnovan na podlagi pisma, ki sta jih o Aškerču pisali obe sestr. Milekovi svojemu prijatelju Cimpermanu. V leposlovnem delu nadaljuje Marija Kmetova svoj roman »V metežu«, ki je že zdaj privabil Zvonu mnogo novih čitateljev; povprečna sodobna ženska je v tej povesti očrtana s krepko psihologijo. Ivan Zorec je objavil iz svojega cikla »Ljubice tri« drugo sliko, nad katero se vzleže kočljivemu predmetu ne more zgrazati noben zrel in razsoden čitatelj. Iz Zorčeve besede diha topla, osvajajoča pristnost in nepovrjenost. M. Jarčev »Crni čarodeji« se nadaljuje. Milan Fabjančič pa je objavil talentirano pisano, vizionarno sliko »Čuden gost«. Pesmi imajo Janko Samec, France Vodnik in Stane Kosovel iz svojih biblijskih pesmi »Janeza Krstnika«. — V »Književnih poročilih« podaja Juž Kozak o priliki romana Plebanus Johannes kritičen preizkus dosežanih Pregljevih literarnih del; študija je zanimiva tudi Jarc M. skuša o priliki raznih modernih pesniških zbornikov podati nekako sintetično, kritično poročilo o najnovejših smereh in potih najmlajše srbske lirike. J. P.-k. poroča o Meškovič »Mladih srčih«. A. Debeljak o Levstikovem prevodu Merimejevega romana »Karmen«. J. A. G. pa ocenjuje lanski letnik »Časopisa za slov. jezik«. Kronika obsega Albrechtovo poročilo o drami, v katerem pohvalno govori o predstavah Ildijota in Vojčka. — Vsemu slov. razumnstvu Ljubljanski Zvon najtopleje priporočamo!

Naša gospodarska organizacija.

—g Društva v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam na Kranjskem v Ljubljani občni zbor 28. marca 1923 ni bil sklepčen. Po § 24. pravil bo opravljal društvena opravila dosedanj odbor do občnega zbora prihodnjega leta.

—g. Darila »Učiteljskemu konviktu« v Ljubljani. 7 % obveznice državnega investicijskega posojila (s kuponi od meseca septembra 1922): Vekoslav Lilijs, nadučitelj v Polšniku, 1 à 100 Din; Tomo Jedrinič, učitelj v Ljubljani, 3 à 100 D; Marija Kitova, učiteljica žen. roč. del v Rogoški Slatini, 2 à 100 Din; skupaj 6 obveznic à 100 Din in prej izkazanih 87 obveznic à 100 Din = 9300 Din. Srčna hvala!

Iz naše stanovske organizacije.

Iz glavnega odbora UJU v Beogradu.

+glo Sklepi Glavnega Odbora UJU v Beogradu na seji 4. nov. 1922:

Odlučeno je:

1. Da Zadruga Potrošačka ustupi jednu sobu za blagajnu;
2. da se kupi kasa;
3. Da se sva stara artija proda;
4. Da se dobije patent za »Dačku Knjižnicu«.
5. Da se smanji plata korektoru »Nar. Prosvete« na pola, ako list bude izlazio jedanput nedeljno, inace sa 100 Din mesečno.
6. Da sekretar otvara poštu i deli je; dotični da potpisom potvrdi prijem;
7. Napisati pismo G. Ministru Prosvete i tražiti oslobođenje g. Jove Miljevića od rada u školi da bi se mogao staviti na raspoloženje Udruženju.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

+§ Učiteljsko društvo za konjiški okraj zboruje v soboto, dne 14. aprila 1923 ob 11. uri v deški šoli v Konjicah. Vzporod: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi. 3. Poročevalci o stanju šolskih vrtov. Volitev poročevalca v zmislu odloka okr. ozir. viš. šol. sveta — ozir. potrditev že v oktobru 1922 izvoljenega poročevalca. 4. Nekaj podatkov o šolskih odrih iz lastne prakse; podava tov. M. Bezljajeva. 5. Iz vprašalne skrinjice. 6. Slučajnosti. Udeležba je obvezna za vse člane in članice. Tov. ica blagajničarka prosi za vsaj četrtletno članarino, da zamore izpolniti vse obveznosti napram glavnemu blagajništvu pov. UJU. ure pred zborovanjem, prva pevka vaja. Odbor.

+§ Učiteljsko društvo za slovenjegraški okraj zboruje glasom društvenega sklepa v četrtek, dne 12. aprila 1923 točno ob 9. uri v Slovenjgradcu s sledečim vzporodom: 1. Zapisnik zadnjega zboro-

vania. 2. Dopisi društvene in stanovske zadeve. 3. Volitev stalnega konferenčnega odbora. 4. Ustanovitev učiteljske podružnice F. S. 5. Predavanje. 6. Slučajnosti. Posebna vabila se ne bodo pošiljala. Udeležba je obvezna.

+§ Belokranjsko učiteljsko društvo zboruje v soboto 14. aprila 1923 ob 13. uri v Semiču. Dnevni red: 1. Odobrenje zadnjega zapisnika. 2. Končanje dnevnega reda zadnjega zborovanja. 3. Volitev poročevalca o stanju šolskih vrtov. 4. Ustanovitev podružnice Ferijalnega Saveza. 5. Slučajnosti. — Kdor želi ta dan v Semiču obedovati, naj to pravočasno javi tov. Riglarju. Odbor.

+§ Radovljiško okrajno učiteljsko društvo zboruje dne 14. aprila t. l. (sobota) ob pol 3. uri popoldne v Lescalu.

+§ Učiteljsko društvo za slovenjebistriški okraj zboruje v soboto dne 14. aprila 1923 ob 10. uri v deški šoli v Sl. Bistrici po sledečem sporedu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Stanovske in društvene zadeve. 3. Učiteljski Ferijalni Savez. 4. Naš obupni gmotni položaj — naše zahteve — poročila tov. Bratoš. 5. Slučajnosti. Za vse člane je udeležba obvezna. — Odbor.

+§ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ zboruje v četrtek, dne 19. aprila v Mariboru v mali dvorani »Narodnega doma« ob 10. uri popoldne po sledečem sporedu: 1. Dopisi. 2. Iz kronike učiteljskega društva za mariborski okraj. (Poročila tov. Mar. Godec). 3. Gustave Le Bon in njegovi »Psihološki zakoni razvoja narodov«. (Predava tov. predsednik). 4. Slučajnosti Točna in polnoštevilna udeležba je stanovska dolžnost!

+ OBČNI ZBOR PTUJSKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA se je vršil v četrtek, dne 11. januarja 1923 ob 10. uri v ptujski Mladici. Tov. predsednik pozdravi nove člane tov. Sestana, Gorupa, Jurančiča, tov. Serajnikovo, Premkovo, Ferenčakovo, Židanikovo, Štruljevo, Senčarjevo in Rebolovo z apelom: Stopajte krepko in ponosno z nami! Z bistrim očesom opazujte narod in njegov naraščaj, našli boste v njem vrline, ki jih je treba s smotrenim delom podkrepiti. Zasedli pa boste tudi kvarljive slabe lastnosti, ki jih je treba z vsemi sredstvi iztrebiti. V vsem delu vam želimo mnogo sreče, a nobene prevare kakor jih je naš stan že doživel. Nato so posamezni funkcionarji podali poročila.

Tov. predsednik poda nekaj podatkov iz društvene zgodovine, nato pa preide k letnemu poročilu 1922. Sam trdi, da je nepričakovano in v času nediscipliniranosti članov in nasprotujočih si stališ, zasedel predsedniški stolec. Posrečilo se mu je, da je duhove pomiril, Včasih so bili celo preveč mirni da ni bilo toliko pozitivnega dela, kot bi pričakovali po velikosti društva.

Tov. tajnica poroča sledeče: V letu 1922. je vstopilo 141 članov, od teh jih je med letom odšlo iz okraja 20. Zborovanj je bilo 8 ob precejšnji udeležbi. Odbor je imel 5 sej. Referati in poročila so bili na tapetu pri vsakem zborovanju. Obravnavali so se problemi, ki se tičejo naše strokovne in stanovske smeri. Društvo je poslalo zastopnika na pokrajinsko skupščino na Bled in na državno v Sarajevu. Koncem opozarja članstvo, da naj se ne usraši gmotnih težkoč in ne zapušča radi tega društva, ampak se oklene še trdnje stare resnice v »slogi je moč«.

Tov. knjižničar povdarja da zvonec ne bo toči ne prepreči škode. Pozna se, da je volna stegala svoje prste tudi po društveni knjižnici. Vidi se pa tudi, da društvo ni obračalo prevelike važnosti na to. Obenem poda tudi poročilo o uredbi knjižnice in stavi svoje predloge, kateri so bili soglasno sprejeti.

Tov. blagajničarka poda letni račun, kateri je bil odobren ter proračun za leto 1923. Ker je v proračunu primanjkljaj, predlaga, da se članarina zviša od 100 Din na 120 Din, kar se enoglasno sprejme.

Volitve so se vršile z vzklikom, ter so bili izvoljeni sledeči: Predsednik: Majcen, podpredsednik: Lešnik, tajnik: Jurančič, blagajničarka: Luknarjeva, knjižničar: Praprotnik, pevovodja: Čulek. Nato so se še izvršile volitve za namestnike odbornikov in načelnike ter člane posameznih odsekov.

Novi predsednik poda nekoliko smernic novega odbora in zaključil zborovanje. —čič.

+ GORNJEGRAJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je imelo svoj občni zbor dne 10. februarja na Rečici ob prav dobri udeležbi.

Predsednik pozdravi navzoče ter predstavi tov. Klančnikovo, voditeljico gospodinskega tečaja v Smartnem ob Dreti kot gosta ter novo

pristopivše člane Mileno Konečnikovo, Vekoslava Weis in Alfreda Zeheli. Tovarišu Kocbeku čestita na Najvišjem odlikovanju, tov. Rainerju pa na dobro prebitem izpitu.

Društvene zadeve. Zapisnik zadnjega zborovanja se odobri. Iz predsednikovega poročila se razvidi, da je društvo štelu lani koncem leta 21 članov (2 neorganizirani), je imelo troje zborovanj s predavanji in je plačalo okroglo 1700 K organizacijske davka, kar je za tako maloštevilno društvo precej. Blagajnik poroča, da imamo razen nekaterih terjatev še 371.36 K gotovine. Nova članarina se določi na 90 Din letno. Z učitelji omožene učiteljice plačajo skupno le 30 Din, upokojenci pa 40 Din ter dobe za to »Učit. Tov.«

Dopisi. »Učit. dom« v Mariboru. Tov. Dolinar pravi, da bi se naj § 9 in 10 pravil tega društva izpremenil v toliko, da bi ne bila večina članov v Mariboru. — Društvo bo prispevalo po svojih močeh in sicer naj šolski voditelji pobirajo prispevke od svojega učiteljstva. Brošure »Unifikacija i reforma osnov. škole« so se razprodale.

Volitve novega odbora: predsednik V. Pulko, namestnik Branko Zemljic, tajnica Iva Černe, blagajničar Josip Korban, odbornika Lucija Rainerjeva in Ivan Dolinar.

Volitve v učit. razsodišče: predsednik V. Pulko, namest. Jos. Terčar, prisodnika, Fran Vajd in Josip Poberaj, namestnika Marica Veninšekova in Rainer Milko.

Ferijalni savez. Nabiranje članov in oskrbo zavetišč prevzemata tov. Fran Vajd, učitelj v Mozirju in Milko Rainer, učitelj v Ljubnem.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lu Lj. P. — Š.: Nemogoče za to številko, ker smo rokopis prejeli šele v sredo.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen, Ljubljana.

Štev. 159.

RAZPIS NADUČITELJSKE SLUŽBE.

Po naročilu višjega šolskega sveta z dne 18. I. 1923 štev. 228 razpisuje se na deški petrazredni osnovni šoli v Ljutomeru nadučiteljska služba v stalno namestitev.

Pravilno opremljene prošnje je vlagati po predpisani službeni poti do

21. aprila 1923

pri kranjem šolskem svetu v Ljutomeru.

Okrajni šolski svet v Ljutomeru, dne 12. marca 1923.

Št. 251/1.

RAZPIS UČITELJSKE SLUŽBE.

Razpisuje se v stalno namestitev služba učitelja-voditelja na enorazrednici v Črnečah pri Dravogradu.

Pravilno opremljene prošnje naj se vložijo pri podpisnem okrajnem šolskem svetu do 15. maja 1923.

Okrajni šolski svet v Prevaljah, dne 28. marca 1923.

Predsednik: Koropec.

Varuite otroke!

Če so razdrapani že Vaši živeci, obranite pred tem vsaj deco! Otroci naj pijejo le »ŽIKO«!

ŽIKO

Pokusite - - - - - ŽIKO - - in se prepričajte, da ni okusnejše kave. Nadomešča pravo kavo ter potrebuje malo sladkorja, zato je tudi najcenejša. Priporočljiva je predvsem za otroke, bolnike in rekonvalescente. Številna priznanja na razpolago. Dobi se v vseh boljših trgovinah. Naroči se lahko tudi po povzetju najmanj 5 kg direktno v Pražarni »Žika«, d. z o. z. Ljubljana, Rož. dol.

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA UL. 6.

priporoča sledeče mladinske spise:

	Din
MARCO SENJANIN, slovenski Robinson	8.—
KRALJ PETER I. OSVOBODITELJ	16.—
MATI NARAVA PRIPOVEDUJE, prirodopisne pravljice	24.—
BABICA PRIPOVEDUJE, s tremi risbami	9.—
OTROŠKI ODER, mladinske igre	7.—
VSEM DOBRIM, tri povesti za mladino	7.—
NEKOČ JE BILO JEZERO, dolinska baika	20.—
DROBNE PESMI, ilustrirano	7.—
SRBSKE NARODNE PRIPOVEDKE	18.—
ČESKE PRAVLJICE	12.—

ELEGANTNO VEZANO!

Obširnejši cenik pošlila knjižarna na zahtevo brezplačno!